

ՎԻՎՏՈՐ ԼԻՊԱՐԻՏԻ ԿԱՏՎԱԼՅԱՆ

Վիկտոր Կատվայանը ծնվել է 1961թ. ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Սարուխան գյուղում: 1984թ. նա ավարտել է ԵՊՀ-ի բանասիրական ֆակուլտետը, ապա՝ սովորել

ՀՀ ԳԱԱ Ն. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտի ասպիրանտուրայում: 1988 թ. աշխատել է նույն ինստիտուտի կիրառական լեզվաբանության բաժնում՝ իբրև կրտսեր գիտաշխատող, 1993 թ.՝ իբրև գիտաշխատող:

Վ. Կատվայանը 1993 թ. դասախոսում է Գավառի պետական համալսարանում (ԳՊՀ), 2011 թ.՝ նաև Էջմիածնի Գևորգյան հոգևոր ճեմարանում: Եղել է ԳՊՀ գիտական քարտուղար, բանասիրական ֆակուլտետի

դեկան: 2012 թ. նա ՀՀ ԳԱԱ լեզվի ինստիտուտի բարբառագիտության բաժնի ավագ գիտաշխատող է, ինչպես նաև՝ ընտրվել ՀՀ ԳԱԱ լեզվի ինստիտուտի տնօրեն:

1991 թ. Վ. Կատվայանը պաշտպանել է թեկնածուական ատենախոսություն՝ «Հնչյունների համակցական փոփոխությունները ժամանակակից հայերենում» թեմայով և ստացել բանասիրական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան, իսկ 2016թ.՝ դոկտորական ատենախոսություն՝ «Բայազետի բարբառը և նրա լեզվական առնչությունները շրջակա բարբառների հետ» թեմայով և ստացել բանասիրական գիտությունների դոկտորի գիտական աստիճան: Ունի ԲՈԿ-ի դոցենտի և ԳՊՀ պրոֆեսորի գիտական կոչումներ:

Հեղինակ է 10 մենագրության և վեց տասնյակից ավելի գիտական հոդվածների: Աշխատանքները վերաբերում են հայ բարբառագիտությանը, հայոց լեզվի պատմությանը, ժամանակակից հայոց լեզվին, արևելահայերենի և արևմտահայերենի փոխհարաբերություններին, լեզվաքաղաքական խնդիրներին:

Ամուսնացած է, ունի երկու զավակ:

(2014-2018թթ.)

Մենագրություններ

- Վ. Կատվայան. Հայ բարբառագիտության հարցեր, Երևան, «Հայաստան», 2014, 232 էջ:
- Վ. Կատվայան, Ա. Աբրահամյան, Ջ. Բառնասյան, Հ. Խաչատրյան. Գրական արևմտահայերենի և ՀՀ տարածքում գործառող Կը ճյուղի բարբառների առնչությունները, Երևան, «Ասողիկ», 2016, 240 էջ:
- Վ. Կատվայան. Բայազետի բարբառը և նրա լեզվական առնչությունները շրջակա բարբառների հետ, Երևան, «Ասողիկ», 2016, 534 էջ:
- Վ. Կատվայան, Ա. Աբրահամյան, Գ. Մխիթարյան. Քրդերեն – հայերեն, հայերեն – քրդերեն գործնական բառարան, Երևան, «Ասողիկ», 2016, 590 էջ:
- Վ. Կատվայան. Հայաստանի Հանրապետության բարբառային համապատկեր. գիրք 1. Գեղարքունիքի մարզ, Երևան, «Ասողիկ», 2018, 402 էջ:

Հոդվածներ

- Վ. Կատվայան. Տարբերակայնությունը իբրև բարբառի կարևոր հատկանիշ, Հայագիտությունը և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները, Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2014, էջ 273-277:
- Վ. Կատվայան. Հինհայերենյան իրողություններ Բայազետի բարբառում, Ջահուկյանական ընթերցումներ-2014, Միջազգային գիտաժողովի զեկուցումներ, Երևան, 2014, էջ 77-83:
- Վ. Կատվայան. Միջինհայերենյան իրողություններ Բայազետի բարբառում, Հայ բարբառագիտության հիմնախնդիրներ, Միջազգային գիտաժողովի զեկուցումներ, Երևան, 2014, էջ 49-61:
- Վ. Կատվայան. Արևելահայ և արևմտահայ լեզվական իրողությունները Բայազետի բարբառում, «Արդի բանասիրության հիմնախնդիրները» միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու (ՎՊՀ), Երևան, 2015, էջ 130-138:
- Վ. Կատվայան. Եղենը և հայոց լեզուն.- « Բանբեր հայագիտության», Երևան, 2015, № 1, էջ 103-113:
- Վ. Կատվայան. Падежные особенности в диалектном армянском языке.- «Language and culture (Scientific Journal)», № 13, Kutaisi, 2015, էջ 63-67:
- Վ. Կատվայան. Ռուսերեն փոխառություններ Բայազետի բարբառում, «Ջահուկյանական ընթերցումներ» միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 81-88:
- Վ. Կատվայան. Բայազետի բարբառում բառակերպի բաղաձայնական հաջորդականությունների մասին, Հայերենագիտական միջազգային տասներորդ գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 127-133:

- Վ. Կատվայան. Խոսվածքային առանձնահատկություններ Բայազետի բարբառում, «Հայ գիտական բարբառագիտության 100-ամյակի» գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 9-16:
- Վ. Կատվայան. Արևմտահայերենի արդի վիճակը Սիրիայի հայ համայնքում, «Արևմտահայերենի արդի վիճակը Սիրիայի հայ համայնքում» ժողովածու, Երևան, 2015, էջ 5-10:
- Վ. Կատվայան. Կապերն ու շաղկապները Բայազետի բարբառում, ԳՊՀ գիտական հոդվածների ժողովածու 2, Երևան, 2015, էջ 379-384:
- Վ. Կատվայան. Բարբառ և բարբառային լեզու, «Արեղյանական ընթերցումներ» հանրապետական գիտական նստաշրջանի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2016, էջ 25-35:
- Վ. Կատվայան. Բայազետի և պատմաաշխարհագրորեն մերձավոր բարբառների բառային հիմնական տարբերությունները և ընդհանրությունները.- «Լեզու և լեզվաբանություն», Երևան, 2016, № 1, էջ 18-30:
- Վ. Կատվայան. Հարակատար դերբայը Բայազետի և մերձավոր բարբառներում.- «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», Երևան, 2016, № 2, էջ 132-138:
- Վ. Կատվայան. Միջինհայերենյան շրջանի փոխառություններ Բայազետի բարբառում, «Ջահուկյանական ընթերցումներ» գիտական հոդվածների ժողովածու, Երևան, «Ասողիկ» հրատ., 2016, էջ 95-103:
- Վ. Կատվայան. Վանի բարբառի դրսևորումներ ՀՀ Կոտայքի մարզում, Հայ լեզվաբանության 11-րդ միջազգային գիտաժողովի հիմնադրությունների ժողովածու, Երևան, «Ասողիկ», 2017, էջ 70-71:
- Վ. Կատվայան. Արևմտահայերենի խնդիրների մասին, ԳՊՀ գիտական հոդվածների ժողովածու, թիվ 19 (4), Երևան, 2017, էջ 340-344:
- Վ. Կատվայան. Բարբառային հայերենի դրևորումները ՀՀ Կոտայքի մարզի Աբովյանի տարածաշրջանում, Գիտական հոդվածների ժողովածու, Երևան, «Ասողիկ», 2017, էջ 209-227:
- Վ. Կատվայան. Բարբառի արեղյանական ըմբռնման մասին.- «Լեզու և լեզվաբանություն», Երևան, № 2 (17), 2017, էջ 11-16:
- Վ. Կատվայան. Գ. Ղափանցյանի բարբառագիտական դիտարկումների շուրջ, «Լեզու, խոսք, իրականություն» միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, 2017, էջ 258-265:
- Վ. Կատվայան. ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտ (հիմնադրման 75-ամյակի առթիվ).- «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 2, էջ 315-321:
- Վ. Կատվայան. Հայ բարբառների ծագման հարցը «Պատմաբանասիրական հանդեսի» էջերում (1958-1960թթ.).- «Պատմաբանասիրական հանդես», 2018, № 2, էջ 20-33:
- Վ. Կատվայան. Երևանի խոսվածքի մասին, «Ջահուկյանական ընթերցումներ» գիտական հոդվածների ժողովածու, Երևան, 2018, էջ 124-135:
- Վ. Կատվայան. Մակուի խոսվածքը Գեղարքունիքի մարզում, «Հայերենագիտության արդի խնդիրներ» խորագրով առցանց գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, language. sci.am, 2018, էջ 49-56: